

10. ԶԵՎԱ, ԽԱՆԸՄ

Զեվա խանը մեկ հախալըրի մոտ կաներ էր, մեկ մարթըմ էկավ, տեսավ, էնու աչք ինգավ Զեվա խանըմ: Զեվա խանըմ շատ խորոտ էր:

Էնպես կաներ էր, կը մայեր ախչըկեն ու չըր գըխշըներ ախչըկեն պամ' ասեր:

Ախչիկ ասաց. - Ինչի՞ ձի կիրիշկես:

Տըղան ասաց. - Տու շատ խորոտ ես, իմ սիրտ քյե կուգա, հալա չըմ գըրխշընա պան ասե:

Ասաց ախչիկ. - Ես էս տեղ մեկ ճաշարան պանցեր եմ, ֆախիր-ֆուխարին խեր-խերիանք կենեմ: Տու էլի՞, գընա՞, մեկ մարթըմ էլ կա, էն էլ ճաշարան պանցե, խեր-խերիանք կենա, ինքյն էլ էտա մարթերու մեչ կերթա դեն, կը գա դեն, ուր ծեռներով կը գանի էնոր քյիթ ու պերնի վերեն: Գընա՞, էնորից խասկըցի՞, թե էնու պատճառն, մանդեն ի՞նչ ա, արե՞ ձի ասա՞, օր ես քյե առիմ:

Տըղեն էլավ, գընանց: Գընանց էտա մարթու ճաշարան: Հըմեն մարթ նըստավ, խաց կուտեն, ինքյ չըկերավ: Տեսավ, օր ճաշարանի տերն էկավ էտա մարթերու մեչ, դեն գընանց, դեն էկավ, էրկու ծեռնով էգար մըչ ուր իրեսիմ ու գընանց ուր տուև:

Տըղեն էլավ, ինգավ էնոր հիտեն: Գընանց էնու տուև:

Էտա մարթ տանցավ, ասաց. - Տըղա՞, ճաշարան էն տեղն ա, գընա՞, էն տեղ խաց կե՞, տու ընչի՞ իմ հիտեն կը գաս:

Ասաց. - Ես կը խընթերեմ քյենե, օր տու քու մանդեն ձի ասես, խի տու ընչի՞ գարկիր քու աչքերու մեչ:

Ասաց. - Տըղա՞, ինձնե վա՞զ կաց, չե՞մ ասե:

Ասաց. - Կը խընթերեմ, օր տու ձի ասես քու մանդեն, պիտի

տանեմ ախչկա՛մ պատմեմ, օր ինձ առի:

Էտա մարթն էլ ասաց. – Գյընա՛, էնա քաղքի մեչ մեկ զինգա՛րըմ կա, խի՛ խասկըցի՛ էնու մադեն ի՞նչ ա, օր ուր շինած զին կը տանի չարշին, խարիր կուռուշ տան՝ չի տա, խարիրըհիսուն տան՝ չի տա, էնու զինի արժողություն քառսուն կուռուշ ի: Վերչ, հիրիկուն կը պիրա, կը տընա շեմի վըրեն, յոգով զին կը կըտըրտա, մյուս օր էլմ կը շինա ու կը տանի չարշին, կը պիրա, կը կըտըրտա: Խասկըցի՛ էնու մադեն, արի՛, ես էլ իմ մադեն կասեմ քյե:

Տըղեն էլա՛վ, գյընաց զինգա՛րի մոտ: Զինգա՛ր չարշու մեչ զին պըռնած ծեռ կը զըվըներ: Տըղեն ինգա՛վ հիտև: Էնի որ տեղ վե կերթա, տըղեն էլ էնու ետևեն կերթա: Խարիր կուռուշ տըվին՝ չէտուր, խարիր հիսուն տըվին՝ չէտուր: Եպե տուն, էտի վըր շեմին, յոգով լավըմ պըրտեցի:

Տըղեն, օր ընգեր էր հիտև չում տուն, խառցուց, ասաց. – Աստվա՛ծ սիրես, քու մադեն ի՞նչ ա, օր էտա զին չէր արժե քառսուն կուռուշ, խարիր հիսուն տըվին, տու չըտվիր, պիրիր տուն, յոգով պըրտեցիր:

Ասաց. – Քու ինչու՞ն պետք, ընչի՞ ասեմ:

Ասաց. – Զի ասա՛, օր քու մադից ծի ֆայդա կա:

Ասաց զինգա՛ր. – Քաղքի էն կող մեկ կորըմ կա, լավ խորոտ տներ շիներ ա, էրկու-իրեք խոլամ ա պըռնե, խոլամներ միս կուտեն, չայ կը խմեն, ինքյն ցամաք խաց կուտի: Օրական մեկ տիր էլ խոլամներ էնոր պիտի տըվեն: Տըվեալուց օր կը պըռծին, ինքյն կասի. «Խոլամներ, էն հա՛ղ ծե խալալ չէղի, էն խաց ծե խալալ չէղի, օր տուք չըկարցաք ծի խորոտ տըվեք»: Գյընա՛, էնու մադեն խասկըցի՛, արի՛ ծի պատմա՛, ես էլ իմ մադեն քյե ասեմ:

Տըղեն էլա՛վ, գյընաց քաղքից մեկ ավուր ճամբախ զատն՝ կորու մոտ:

Տեսավ, օր խըլիսուն խոլամներ էկան, հըմեն մեկի ծեռ թաց կոճանըմ, կորուն կը զանին, ինքյն կանն թամաշա կենա: Կայիմ տըվեցին:

Կորն ասաց. – Էն հա՛ղ ծե խալալ չէղի, էն խաց ծե խալալ չէղի, օր տուք չըկարցաք ծի կուշտ տըվեք:

Խոլամներ գացին էնոնց սենյակ, կոր գյընաց, մտավ խավերու քամա՛ռ:

Տըղեն ինգա՛վ հետև, գյընաց: Գյընաց մըտ կոր:

Կոր տըղին ասաց. - Ընչի՞ ես էկե ըստա՞, մա՛ ուտելու կա, մա՛ խըմելու: Գըմա՛ մըշակներու մոտ, պըրինձ, միս, չայ, կե՛ր, խըմա՛, չու՛մ առավոտուն էլի՛, գըմա՛: Ի՛մ մոտ մեկ ցամաք խաց կէլնի:

Ասաց. - Ես ցամաք խացին ըռազի եմ, ես քյե խամար եմ էկե:

Խաց կերան, ասաց կորուն. - Տու քու Աստված, քու մաղի խամար եմ էկե, օր տու հաղ տըվեր ես, կեր-խում տըվեր ես էտա մարթերուն, քյե օրական մեկ անգամ կը տըփեն, խի ի՞նչ ա պատճառ՝ ձի ասես:

Կոր ասաց. - Քու ինչո՞ւն պետք ա, չըմ ասի, էլի՛, գըմա՛: Օր ես ասեմ, տու ի՛մ դա՛րդին մեկ դա՛րմանըմ տ՛ էնե՞ս:

Տըղեն ասաց. - Կը խընթերեմ, ձի ասա՛, ես էկա զինգա՛րի մա՛ղի խամար, օր տու չասես, զինգա՛րն էլ չասե:

Կոր ասաց. - Տըղա՛, քյե տ՛ասես:

Ասաց. - Ես զեքակներու մեծն էր: Յըմեն ժամանակ ֆախիր-ֆուխարին կը թալնենք սարի մեջ: Օրըմ մարթ չէկավ ճամբախ, չըգընաց, օր թալնենք՝ չու՛մ կեսօրին: Կեսօրին չորս խոզի էկան: Շըլակ էնոնց քամկըներ կերթեն քաղաք: Ես ա՛մր էրի, քանի՞մ խոզի ճամխեցի, օր թալնեն էտոնց: Գա՛ցին, տաճոցան էկան, չըթալնեցին:

Ասի. - Տու ընչի՞ չըթալնեցիք:

Ասաց. - Վոլլա՛, չորս խեղճ պըրուտ են, էնոնց շալկըներ աման էր, տանեն քաղաք, ծախեն, տեն խաց-մացի, պերեն, տանեն էնոնց ճըժերու խամար:

Ես հիմատ էրի վեր էնոնց, էլա, գա՛ցի, չորս պըրուտ պըռնեցի, էնոնց շալկըներու ամըններ հըմեն կոտըրտեցի, էնոնց ցի՛բ, ծից պըշկեցի, խարիր փարա¹⁰ մըքա կեր խետքեր, էն փարեն առա ու ետ տաճոցա: Խեղճ պըրուտներ տաճոցան, ետ գա՛ցին էնոնց տուն: Ես օր տաճոցա, էկա ճամխի խետ, մեկ սիվտակ ծիա-վորըմ, էնու մըզընաղ տըրեր էր մեջ ծիու էրկու ականջ, էկավ, ձի խասավ:

Ձի ասաց. - Անաստվա՛ծ, Աստըծուց չըս վախենա՞, օր տու խեղճ պըրուտներու ամըններ կոտրեցիր ու էնոնց խարիր փարեն առար, էնոնց ճըժերու խացի փարեն էլ կըտըրցուցիր: Էնքան, օր

¹⁰ Քսան կոպեկ (Ծ. Բ.):

տաւ փարա կուգես, քյելա՛, գյընա՛, չորս ճորի պե՛ր, ու ես քյե փարա տամ, մեկ էլ տաւ էսա ճանխըներ ֆախիր-ֆուխարին չըտեպիս:

Ես գացի, առա չորս ճորի պերի, առավ ծի ու չորս ճորին, տարավ մեկ սարի՛մ մեջ, էն տեղ մեկ տաւու մ՛ էպաց, չորս ճորին պեռ ոսկի էլից:

- Դե՛, - ասաց, - տա՛ր կըշտացի՛:

Ես էլ պառցի ճորիք, խընդրաց էկանք: Դախպաւըն մեռաստ էկավ: Էտա մարթ կըզվա՛վ, ճաւր խըմեց: Ես բըխտ-բըխտ ծի կասեմ, թե էսա փարեն էնի չի տա ծի: Զի կը խա՛պա, տանի էնոր: Ես էլ ասի՝ զէնի սպանեմ, փարեն մընա ծի: Էնի կըզվա՛վ, ճաւր խըմեց, ես թուրըն թալեցի էնոր վիգ: Էնու գյըլիխ կըտրավ, ես տեսա՝ իմ աչքերն էլ կուրցավ: Դանա էնու գըլըլիխ առա, տըվի իմ ընթիտակ ու աչքեցի, ափսիեցի, մեկ ճորի կընտա՛, կոր եմ չու՛մ ըխի օր ճորիք պերիմ մեկ տեղ: Էն մեկ ճորին առա, էկա: Էտա ճորի պեռ փարով էսա քոշկ ու սարեն շինեցի: Մըկա էտա մըշակներ օրական մեկ անգամ ծի կը տըփեն, օր իմ կես հաղին չի, ու ես հե՛ր էն մարթ ըսպաներ, հե՛ր իմ աչքեր կորներ: Մըկա էն չորս ճորին պեռ ոսկին էլ իմն էր ու աչքերս էլ սաղ: Իմ մաղեն էսին ա: Թե չըս ավատա, էն մարթու գյըլիխն էլ գի:

Դանա տըղեն էզար, մարթու գյըլիխ առավ ու փախավ տեխ քաղաք:

Առավ, գյընաց գինգարու մոտ:

Զինգար տըղին ասաց. - Կորու մաղեն տաւ պերի՞ր:

Ասաց՝ խա՛, պերի:

Ասաց. - Զի պատմա՞ խի ի՞նչ ա:

Ասաց. - Կորու պատմութեն ա՛մա՛ յա. կոր գեթա՛կ էր եղի, ճանխըներ թալան-թուլան կէներ: Օրըն չորս խատ պըրուտ կը գան, էնոնց շալկըներ աման: Կոր կըլնի, էրկու իրեք խուլամ կը ճանխա, օր թալնին: Մըշակներ կէթան, կը խեն, օր խեղճ են, պա՛մ չըկա խետ, չըն թալնի: Կորն կը հըռըկի, կէլնի, կէթա հառճաներ, էնոնց շալկներու ամըններ կը կոտըրտա, խարիր փարա կէղի խետքեր, կամնի, կը գա: Մեկ սիվտակ ծիավորըն՝ ոըն ծեռ, կը գա, կասա. «Ամաստվա՛ծ, տաւ Աստծուց չըս վախենա՛», էտա ֆուխարի ամըններ կոտըրտեցիր, էնոնց խարիր փարեն առար: Օր էնքան փարա տաւ կուգես, գյընա՛, չորս ճորի

պե՛ր, ես քյե փարա տամ, տա՛ր, տիր մ' էլ էսա տեղ ֆախիր-ֆու-խարին չըթալնես»։ Կոր կերթա, չորս ճարի կը պերա, կերթան սարի մեջ, չորս պեռ ոսկի կը տա։ Խընդոնց կը գան, վըր հախ-պըրի՛մ կը նըստեն։ Էտա ծիավոր մարթ ճուր կը խըմա։ Կոր ինքյն ուր կասա. «Էսա փարեն էնի չի տա ծի, ծի կը խապա»։ Թուրըմ կը գանա, մարթու գըլիխ կը թըռուցա։ Կըտըլու ժամանակ էնու էր-կու աչքն էլ կը կուրման։ Էնի կառնի ըզգըլիխ ու մեկ ճարի, կը գա։ Քոշկ ու սարե՛մ կը շինա, խոլամներուն հաղ կը տա, կը տընա հինե, օր հըմեն օր զենի տըփեն, օր էնու կես հաղին չի. ընչի՞ մարթու վիզ կըտրեր, ընչի՞ էնու աչքեր կուրմեր։ Թե չէ, չորս պեռ ոսկին էլ չըխո էնորն էր։ Էնու մաղեն էսին ա, չըս ավտա՝ գի գըլիխն էլ պերեր եմ խետ։

Համա՝ զինգա՛ր մեկ էնու ծենով կը բոռա, էտա գըլիխ կը պագա՛ն։

Տըղեն կը գանմանա, թե էսի ի՞նչ պան ա, էնոր ի՞նչ ա, օր կը պագա՛ն։

Ձինգա՛ր կասա. - Տըղա՛, գյինա՞ս իմ մաղեն ի՞նչ ա, օր զը-ներ կը կըտըրտեն, չըմ ծախե։ Օրըմ ես զին առեր էր, քաղքյի մեջ կը ծախեր, տեսա, օր սիվտակ ծիավորըմ ռըմ ծեռն, էկավ, ասաց. «Ձինգա՛ր, էտա զին չը՞ս խտա ծի»։

Ասի՝ կը տամ։

Ասաց. - Գյին ի՞նչ ա։

Ասի. - Խարիր հիսուն կուռուշ ա։

Խարիր հիսուն կուռուշ էտու, չըտվի, ասի՝ խամ ա, բալկո հալիլի մոտեն առեմ։

Էտա ծիավոր ծի ասաց. - Քու քյեֆն ա, իմ փարեն թըբարըք ա, օր տանես, խառնես քու փարին, չու՛մ քու տըղի տըղեն էլ ուտա, չըխըլըսի։

Էն մարթ ծին կըշտեց, կընաց։ Վըր ծի էղավ ծախորթություն, էլ իմ խաց՝ խացի, թաց՝ թացի չըխասավ։ Մըկա էնու խամար ես զին կը տանեմ քաղաք ու կը պիրեմ, չըմ ծախե, կասեմ՝ բալկո էն մարթ երևա, ընոր ծախեմ։ Ամա՝ էլ իմ հույս կըտրեցի, էսա էն ծիա-վորի գըլիխն ա։

Տըղեն առավ գըլիխ, գընաց էն մարթու մոտ, օր ճաշարան էր պացե, ասաց. - Տու զինգա՛րի մաղեն ծի պերի՞ր։

Ասաց. - Խա՛, պերի՛։

Ասաց. - Դե՛, ծի պատմա՛, խի ի՞նչ ա:

Տըղեն պատմեց, ասաց. - Զինգա՛ր զին կը տանի քաղքի մեջ, օր ծախա: Մեյ սիվտակ ծիավորըմ՝ ռըմ ծեռ, էնու ռաստ կը գա: Էտա զինին խարիր հիսուն կուռուշ կը տա, էնի չի տա:

Կասա զինգա՛ր. «Էսի խամ ա, բալկո հալիլի փարա մոտեն առնիմ»:

Ծիավոր կը թոնի, կերթա: Զինգա՛րի վերեն կելնի ծախորթություն: Դռովան՝ զինգա՛ր ուր շինած զին կը տանի, քաղքի մեջ կը զըվըռացուցա, կասա. «Բալկո Էտա ծիավոր էմէլ գա ռաստ, տամ էնոր»: Ես ծիավորի գըլիխ պերի, էնոր ցուց տվի, էնի էնոր հույս մոտեն կտրեց: Մա՛րթ, զինգա՛րի մաղեն էսին ա:

Մարթ ըսկսավ տըղին պատմել:

Ասաց. - Ես օրըմ էսա իմ ճաշարանի հախարի մոտ կաներ էր, դիր մ՝ էլ ես ախչիկըմ Էտա տեղ կանուկ տեսա: Ես էսպես կը պըշկի ախչըկեն ու չըմ գըխշընա պա՛ մ'ասե: Ես մեկ էլ տեսա՝ մեկ սիվտակ ծիավորըմ՝ էնու ռըմ ծեռ, էնտիխեն էկավ, ասաց՝ մա՛րթ, տա՛ւ հե՞ր անլե՛մ կը պըշկիս Էտա ախչիկ:

Ես ասի. - Ի՞նչ էնեմ: Ախչըկեն շատ կը սիրեմ ու չըմ գըխշընա պա՛ մ'ասե:

Ասաց. - Մը՛ վախենա, ես էնի կը պերեմ, կը փըսակեմ քե վերեն:

Գըրնաց, ախչըկե ծեռ պըռնեց, էպե, էտիր իմ ծեռաց մեջ, էն տեղ տերտեր մ'էպե, մեր փըսակ էրաց:

Ասաց. - Մա՛րթ, հառճին կիշիր կնիկ տը գա, պառկի իմ սենյակ:

Ես էլ ի՞նչ էնեմ, չար նաչար, ասի՝ թըխ գա: Ես չըր ուզե երթեր, հե՞ր անհարմար էր: Լե ապա ի՞նչ էնեմ, շիվարած մընացեր էր: Հիրիկուն օր էտուր, քընելու ժամանակ ախչիկ տարավ ուր սենյակ:

Ես մի սահաթ մընացի իմ սենյակի մեջ, իմ քու՛ն չըտարավ կըսկըծու: Ես էլա, գացի: Ամլա տըռան ծակը վե իշկեցի, ասի. «Իշկեմ, խի իմ կընգան կը պագա, խի ի՞նչ կէնա»:

Էտի թուր քաշեր էր, տըրեր էր ախչըկե խոգա՛ վերեն, կասեր. «Դե, քե սեյրի կա, ասա՛, քու սեյրիքը ըսպանեմ, օր տա՛ւ էն մարթուն չըվընասես»:

Ախչիկ ասաց. - Իմ պոճըկի մազերուց մեկ սեյրի վիշապըմ կէլնի տաւս, օր իրկան կըծի, մեռի:

Ծիավոր ասաց. - Դե՛, խա՛ն տաւս:

Ախչիկ խանեց տաւս, էնի էգա՛ր, էտա վիշապ ըսպանեց:

Ծիավոր ասաց. - Դե՛, էլ կա քու սեյրիք, խա՛ն տաւս:

Ախչիկ ասաց. - Չէ՛, էլ չըկա:

Ծիավոր գիռեց վերեն:

Ախչիկ ասաց. - Մեկ խատ էլ ունիմ սեյրի:

Ծիավոր ասաց. - Քու սեյրին ի՞նչ ա:

Ասաց. - Իմ սեյրին իմ պերնից մեկ ասլան տաւս կը գա՛, օր իմ իրկան կը վընասա:

Ասաց. - Իսն էլ գի թամաշա կենեմ:

Մեկ էլ էտա մարթ տըռա՛ն պատռուընը վե ծի տեսավ հա՛կա՛մա:

Ասաց. - Վուա՛յ, օղորթմա հիսան բերա՛խտ ա, ես էսի պերի, օր էնուր սեյրիք ըսպանեմ, օր քե չըվընասեր ու էլներ, թողներ, փախեր, էրթեր: Էսի իմ քուրն ա ու զոռովի փըսակեցի վըր քե, մըկա տաւ քու սըրտի մեչ գեշ խորխուրթ կազմեր ես, թի՛ էսա մարթ իմ կնիկ տարավ՝ ի՞նչ կենա:

Էնու խամար էրկուսն էլ հօդից աներևութ եղան:

Ասաց. - Մըկա էսա ճաշարան օր պա՛ցեր էր, էրթըցող, գալա՛ցող կը պերեր, խաց կը կերցուցեր, կասեր՝ բալկո էտա մարթ մեկ էլ ծի ռաստ գա՛ ու ես խընթըրվիմ, բալկո էնու քուրն էլըմ պերա, տա ծի: Քանի օր ճաշ կուտեն, ես կը գյեր, մեչ մարթերուն կերթեր, կը գյեր, ես էտա մարթ հինե չըտեսներ: Էնու խամար ես կը զաներ իմ աչքերու մեչ ու կերթեր տուն: Էն սիվտակ ծիավոր մարթ գի էսա էր: Իմ մադեն էսին ա:

Տըղեն առավ գյըլիխ, գյընա՛ց խընդ էն ախչիկ:

Տարավ գյըլիխ ախչըկե մոտ, ախչիկ գյըլիխ տեսնելու պես մեկ էնու ծենով բիռաց և գյըլիխ առավ, պագեց:

Ասաց. - Չե՛յ, տըղա՛, էտա մարթ, օր ճաշարան պա՛ցե, տաւ էնու մադեն ծի պիրի՞ր, ընչի՞ կը զաներ էնու աչքերու մեչ:

Տըղեն ասաց. - Խա՛, պերի:

Ասաց. - Դե պատմա՛:

Տըղեն ասաց. - Ձեվա՛ խանըմ, էտա մարթ էնու ճաշարանի կըշտի հախալըրի վերեն մեկ ախչիկըմ կը տեսնի, կուզա՛ օր

ախչիկ առի, չըգըխշընա ծեռ թալի հիմնե, մարթն էմլա շիվարած՝
կը պըշկի խընդ ախչիկ:

Մեկ էլ կը տեսնի, օր սիվտակ ծիավոր մարթըմ՝ ռըմ ծեռ, կը
գա կը պատահի:

Կասա. - Տո՛ մարթ, ի՞նչ ա, տաւ կը պըշկիս էտա ախչիկ: Չէ-
ղի՞ կուգես առիս:

Կասա. - Խա՛, ես շատ կուգեմ առնիլ, չըմ գըխշընա:

Կասա. - Օր ընցկուն ա, ես կը պերեմ, կը փըսակեմ վեր քյե:

Կասա. - Էպի փսակեց վըր ծի: Չի ասաց. «Օր փըսակեմ
վըր քյե, հանճին կիշիր տը գա, պառկի իմ սենյակ»: Ես էլ ասի՝
ուր քյեֆն ա, թ՛ էրթա պառկի: Եփ էղավ հիրիկուն, ճաշարանի
տեր գյընաց ուր սենյակ, ախչիկ գյընաց ծիավորի սենյակ:
ճաշարանի տիրոջ քաւն չըտանի, կասա, թե՛ իմ կնիկ տարեր ա,
հաւրաւ պա՛մ կենա: ճաշարանի տեր կասա. «Ես էլա, գացի, տը-
ռան ծակերուց աչկեցի, օր թուր քաշեր էր, ախչիկն կասեր, թե՛
քաւ սեյրիք ի՞նչ ա, ասա՛, քաւ սեյրիք ըսպանիմ, օր տաւ էտա
մարթաւն չըվընասիս»:

Ախչիկ կասա. - Իմ սեյրին պոճըկներու մագերուց մեկ վի-
շապըմ կէլնի, մարթաւ կը վընասա:

Ծիավոր էտա վիշապ խանիլ կը տա տուս, էտա վիշապ կը
սպանա:

Ասաց. - Դե՛, ասա՛, խի էլ ի՞նչ կա:

Ասաց. - Իմ պերնից էլ մեկ ասլան կէլի, մարթաւ կը վընասա:

Ասաց. - Ես էլ գի թամաշա կէնեմ: Մեկ էլ ծի տըռան ծակը
վեր ըխավ: Ասաց. «Յա՛ գյիղի, բեբախտ հիսան: Ես պերեր եմ
ի՞նչ պատճառներով՝ էնոր սեյրիք կը սպանեմ, օր քյե չըվընասա,
տաւ էկեր ես գյեշ սրտով կիշկես, կասես, թե էտա մարթ իմ կնիկ
տարեր, խի ի՞նչ կենա»: Էրկուսն էլ աներևութ էղան: Ասաց. «Ես
իմ ճաշարան պացեր եմ, բալկո էմ մարթ տիր մ՛էլ գյեր, ես տես-
ներ, խընթըրվեր, օր բալկո էմէլ էնոր քաւր տեր ծի»:

Եփ օր ես էսա գյըլիս պերի էնոր, տեսավ, էմ էլ էնու հույս
հըմեն պանից կըտրեց, ասաց. - Էսա գի ծիավորն ա:

Ջեվա՛ խանըմ ասաց լաճուն. - Էմ ախչիկ եսն եմ, էտա սիվ-
տակ ծիավորն էլ իմ ախպերն էր, ես ճաշարան պացի, ֆախիր-
ֆուխարին խաց կը տեր: Կասեր, թի իմ ախպեր սաղ ա՛ չըխո թո

էնու կադի բալի հանած կան գա, թե մեռեր ա, թ'երթա էնու խո-
գուն:

Ասաց. - Մըկա գի տիւ գըղըլիս պերեր ես, ճաշարան կը
կոծեն:

Եփ ճաշարան կոծեց, տըղային ասաց. - Դե գըղնա՛, տեր-
տերըմ պե՛, թի մեր փըսակ էնա: Աստված ծի էնոր կըսմաթ չերաց,
քյե կըսմաթ էրաց:

Տըղեն գըղնաց, տերտեր մ'էպե, էնոնց փըսակ էրաց, էնոնց
քոչկ ու սարե մ'ավա էրին, մեչ ապրան:

